

Aan:
Raad van State
Afdeling Bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500EA den Haag

Amersfoort, 14 april 2022
Contactpersoon: C.S. van Holsteijn
Contactgegevens: 06-12987823/ c.vanholsteijn@natuurmonumenten.nl
Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: -
Betreft: beroepschrift BP Landgoed Paleis Soestdijk; NL.IMRO.0308.BP0088-VG01

Geachte mijnheer, mevrouw,

Naar aanleiding van het bestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk, NL.IMRO.0308.BP0088-VG01 dienen Natuurmonumenten, Natuur en Milieufederatie Utrecht en Utrechts Landschap dit beroep in. Wij kunnen ons niet verenigen met de vaststelling van het bestemmingsplan. Met dit beroep maken wij tevens bezwaar tegen het m.e.r.-beoordelingsbesluit. Ook verzoeken wij om exceptieve toetsing van de Interim Omgevingsverordening van de Provincie Utrecht.

Het bestemmingsplan tast natuur, woon- en leefomgeving aan. Wij hebben eerder zienswijzen over het ontwerp-bestemmingsplan ingediend. Onze organisaties zijn belanghebbend op grond van onze statuten. Deze zijn in de bijlagen toegevoegd. De tekenbevoegdheid blijkt uit de statuten alsmede de bijgevoegde uittreksels van de Kamer van Koophandel.

Om herhaling te voorkomen wordt de tekst van de ingediende zienswijzes van Natuurmonumenten en Natuur en Milieufederatie Utrecht hier niet letterlijk overgenomen. Wel wordt verzocht deze als herhaald en ingelast te beschouwen en worden deze als bijlage 1 en 2 ingebracht. Hetzelfde geldt voor de beroepschriften van Stichting behoud het Borrebos (bijlage 3) Werkgroep Roofvogels Nederland (bijlage 4) en Smit e.a. (bijlage 5). Het bestemmingsplan Landgoed Paleis Soestdijk heeft tekortkomingen op tal van vlakken. Er is geen sprake van goede ruimtelijke ordening aangezien deze ontwikkeling op een daarvoor ongeschikte locatie plaatsvindt. Er zijn geen alternatieven onderzocht, die geen of minder schade toebrengen aan het NNN. Deze kwetsbare locatie leent zich niet voor dit soort grootschalige ontwikkelingen. Als er al ontwikkelingen mogelijk zijn op deze locatie dan moeten die veel kleinschaliger zijn van opzet.

Er is sprake van een grote aantasting van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Er is geen sprake van de vereiste meerwaarde van deze aantasting van het beschermde NNN. Op het vlak van mobiliteit voldoet dit bestemmingsplan niet en is het in strijd met provinciaal beleid. Er worden beschermde oude bosgroeiplaatsen aangetast en gekapte houtopstanden worden onvoldoende gecompenseerd.

Het soortenonderzoek is onder de maat. Het plan is MER-plichtig. De effecten van de plannen buiten de plangrens worden ten onrechte niet besproken. Op het Marechaussee terrein wordt in strijd met het

besluit van de gemeenteraad van 17 april 2019 buiten de bestaande bebouwing gebouwd. Het huidige plan is ten slotte in strijd met de voorwaarden van de verkoopprocedure. Door deze voorwaarden nu los te laten is er geen sprake meer van een eerlijke gunning.

1. Goede ruimtelijke ordening

Artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) verplicht de raad ertoe toe om zorg te dragen voor goede ruimtelijke ordening. Zij moet zorgen voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dat houdt in dat goed afgewogen moet worden of een ontwikkeling noodzakelijk is, of het noodzakelijk is op de beoogde locatie, en of een ontwikkeling passend is op de locatie. Zeker wanneer bijzondere waarden aan het gebied zijn toegekend, dient onderzocht te worden of deze waarden voldoende beschermd worden en of aantasting daarvan kan worden voorkomen of beperkt door een andere locatiekeuze of mitigatie.

Het plangebied wordt gekenmerkt door bijzondere waarden: Landgoed Paleis Soestdijk is tientallen jaren lang een onverstoord gebied geweest. Daardoor is het een van de laatste rustige kernen in de ruimere omgeving die een hoge recreatiedruk kent (o.a. vanwege De Kuil van Drakensteyn, Lage Vuursche, Baarnse Bos, Landgoed Pijnenburg). Het is een toevluchtsoord voor soorten. Bovendien ligt het plangebied vrijwel geheel in het NNN. Het NNN heeft als primair doel natuurbescherming, het in stand houden en versterken van een robuust netwerk van natuurgebieden en het behouden en versterken van de biodiversiteit (zie artikel 6.1 Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht (IOV)).

Het bestemmingsplan is in strijd met de regels uit de Interim Omgevingsverordening, onder meer wat betreft de regels omtrent bescherming van het landelijk gebied, bescherming van landschappelijke waarden, bescherming van cultuurhistorisch erfgoed en bescherming van NNN.

Bij goede ruimtelijke ordening moet beoordeeld worden of nieuwe bestemmingen en gebruik, bestaande bestemmingen en gebruik niet belemmeren. Net zoals bijvoorbeeld het feit dat een nieuwe woonwijk bestaande bedrijven niet mag belemmeren in de bedrijfsvoering, mag ook de natuur niet worden belemmerd door ruimtelijke ontwikkelingen. Dat laatste is hier wel het geval: de natuur wordt fors aangetast door o.a. bebouwing, verstoring door bewoners van de nieuwe 98 woningen, hun huisdieren, de duizenden paleis(bos)- en evenementenbezoekers per jaar, licht- en geluidseffecten en de verkeersaantrekkende werking. Daardoor gaan de unieke waarden van het gebied verloren.

Het plan heeft ook effecten op het woon- en leefklimaat van de inwoners van Baarn: door de verkeersbewegingen van de bezoekers van het Paleis, de evenementenbezoekers en de verkeersaantrekkende werking van de woningen, zal de verkeerssituatie op de Amsterdamsestraatweg fors verslechteren en is er geen sprake meer van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit is onvoldoende onderzocht, omdat in zowel het Luchtkwaliteitsonderzoek, als het Mobiliteitsonderzoek de verkeersbewegingen als gevolg van evenementen ten onrechte buiten beschouwing zijn gebleven. Omdat de huidige verkeerssituatie al tot problemen leidt, had op basis van de bij het bestemmingsplan behorende beschikbare onderzoeken niet geconcludeerd mogen worden dat er wel sprake zou zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Of deze grootschaligheid van het plan noodzakelijk is, is niet goed onderzocht. De financiële onderbouwing waarmee de noodzaak van het aantal woningen en het aantal evenementen en bezoekers gemotiveerd wordt zijn onnavolgbaar en twijfelachtig.

Het plan is te grootschalig op deze locatie, vanwege de aanwezige kwetsbare natuur en de forse effecten op de verkeerssituatie in Baarn. Het plan is niet passend op deze locatie. De bijzondere waarden in het plangebied worden fors aangetast. Het grootschalige plan leidt tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat, zowel voor natuur als de mens. Er is dus geen sprake van goede ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan getuigt niet van een evenwichtige afweging van ruimtelijke belangen. Het plan is in strijd met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

2. M.e.r.

Op basis van de m.e.r.-aankomstnotitie is door de gemeenteraad het besluit genomen af te zien van het opstellen van een MER, omdat de raad van mening is dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van het plan ontbreken. De raad heeft een m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen: het besluit "aankomstnotitie m.e.r.-beoordeling Landgoed Paleis Soestdijk". Wij maken bezwaar tegen dit m.e.r.-beoordelingsbesluit van de raad omdat we van mening zijn dat het plan leidt tot belangrijke nadelige effecten voor het milieu en de omgeving. Derhalve had een MER moeten worden opgesteld. Daarnaast is het plan MER-plichtig vanwege een foutief stikstofonderzoek. Dit lichten wij hieronder toe:

2.1 M.e.r.-beoordeling leidt tot belangrijke nadelige gevolgen voor milieu en omgeving

De ontwikkeling leidt tot belangrijke nadelige gevolgen voor milieu en omgeving. Het plangebied wijzigt fors: van een tientallen jaren lang rustig en vrijwel onverstoorde bosgebied naar een gebied dat wordt opengesteld, waar grote aantallen bezoekers zullen komen, waar (grote) evenementen plaatsvinden, waar 98 woningen gerealiseerd worden, etc. Verkeer, licht, geluid, honden, huisdieren zullen de rust in het gebied doen verdwijnen. Dit gebied is bovendien aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, een gebied waar de natuur de voorrang krijgt. De effecten op het NNN zijn groot, waardoor belangrijke nadelige effecten niet kunnen worden uitgesloten. Zie hiervoor ook elders in ons beroepschrift.

Daarnaast is het onderdeel Luchtkwaliteit in paragraaf 3.2.6 van de aankomstnotitie niet compleet. Er is alleen gekeken naar de luchtkwaliteitsnormen. Deze zijn vooral gericht op de gezondheid van mensen. Buiten het feit dat in dit onderzoek de gevolgen van de evenementen op de luchtkwaliteit niet zijn beschouwd, is ook niet beoordeeld welke gevolgen de verslechtering van de luchtkwaliteit als gevolg van de extra verkeersgeneratie heeft op de natuur. Dit had wel moeten, aangezien bij de beschrijving van de kenmerken van het project ook het opnamevermogen van het natuurlijke milieu in overweging moet worden genomen, zie o.a. blz 11 van de aankomstnotitie alsmede artikel 2 lid c van bijlage III van de Europese M.e.r.-richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (hierna: de Richtlijn). Het opnamevermogen van extra stikstof in het gebied is nihil. De achtergronddepositie van stikstof is al hoog in het gebied, namelijk 1456 mol/ha/jaar (zie AERIUS, waarvan een schermafbeelding in bijlage 6). De kritische depositiewaarde van de aanwezige habitattypen zijn 1400 mol/ha/jaar of minder. Door de verkeersbewegingen en verkeersaantrekkende werking van reguliere paleisbezoekers, evenementenbezoekers, op- en afbouw van evenementen, bevoorrading van horeca, personeel, etc, zal de stikstofdepositie op de al overbelaste natuur nog veel groter worden. Dit heeft belangrijke nadelige effecten op de natuur.

In de paragraaf over stikstof in dit beroepschrift beschrijven wij dat er ook sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden. Daarom wordt het hier niet herhaald, maar onze conclusie is dat het plan leidt tot effecten op Natura 2000-gebieden, en dat daarom belangrijke negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten.

Ook voor de effecten op houtopstanden is te gemakkelijk geconcludeerd dat belangrijke nadelige effecten ontbreken. Er wordt 0,82 hectare oude bosgroeiplaatsen gekapt. Voor de kap van oude bosgroeiplaatsen geldt een provinciaal kapverbod, maar de provincie heeft gebruik gemaakt van de inherente afwijkingsbevoegdheid. Dat van deze bevoegdheid gebruik is gemaakt, en er dus toch oude bosgroeiplaatsen gekapt mogen worden, betekent niet dat daarmee ook belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu ontbreken.

Bovendien bevat de aankomstnotitie een ernstige fouten, waardoor de beschreven effecten groter zijn dan weergegeven.

2.2 Cumulatie is niet beschouwd

De als bijlage opgenomen aankomstnotitie is op een zeer wezenlijk punt onjuist. Op bladzijde 12 onder 'ad B' is beschreven dat er in de omgeving van het projectgebied geen grootschalige ontwikkelingen bekend zijn die kunnen leiden tot een stapeling van effecten. Er zijn echter diverse ontwikkelingen die hadden moeten worden beschouwd in de m.e.r.-beoordeling, waaronder:

- Ontwikkeling op Landgoed Pijnenburg, inclusief het theehuis aan de zuidwestzijde van Landgoed Paleis Soestdijk¹. Ook door deze ontwikkeling wordt het NNN aangetast: o.a. neemt de verstoring van het gebied toe en de robuustheid van het NNN neemt af;
- Ontwikkeling van hondenuitlaatservices op Landgoed Pijnenburg²: verstoring van het NNN en afname oppervlak NNN. Het betreft een aantasting van 21 hectare NNN dat wordt omhekt en afgesloten van de rest van het NNN;
- Ontwikkeling van de 'doorfietsroute' Soest-Hilversum, langs het Landgoed Paleis Soestdijk, in het verlengde van de Koningsweg³. Ook door deze ontwikkeling neemt de verstoring van het NNN toe en het oppervlak neemt af;
- Woningbouw aan de zuidzijde van Landgoed Paleis Soestdijk in de gemeente Soest: De ontwikkeling vindt weliswaar niet plaats in het NNN, maar zal met meer bezoeken van bewoners en huisdieren aan Landgoed Paleis Soestdijk tot meer verstoring van het NNN leiden;
- Toegenomen recreatiedruk in de bossen bij en rondom Lage Vuursche: meer recreanten (wandelaars, fietsers, mountainbikers, ruiters, hondenbezitters) leiden tot meer verstoring van het NNN.

Dit betreft geen limitatieve opsomming.

Op grond van de beoordelingscriteria van bijlage III bij de Richtlijn, had de cumulatie met andere projecten moeten worden beschreven. Een 'project' is in de Richtlijn in artikel 1 lid 2 gedefinieerd als

- 'de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of werken,
- andere ingrepen in natuurlijk milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten'.

De bovenstaande ontwikkelingen vallen onder een project zoals bedoeld in de Richtlijn en leiden tezamen met de plannen voor Landgoed Paleis Soestdijk tot een stapeling van milieueffecten, namelijk een zeer forse aantasting van het NNN. Er zullen in het gebied 'De Laagte van Pijnenburg' (ecologisch samenhangend gebied, waarvan Landgoed Paleis Soestdijk onderdeel uitmaakt) nauwelijks rustige plekken zijn waar de natuur ongestoord blijft. Met iedere ontwikkeling zal de verstoring meer dan lineair toenemen. Wij zijn van mening dat wanneer cumulatie van projecten correct was beschouwd, dit tot grotere effecten had geleid, en geconcludeerd had moeten worden dat belangrijke nadelige gevolgen voor de natuur niet kunnen worden uitgesloten. Dientengevolge had een volledige m.e.r.-procedure moeten worden doorlopen.

2.3 Compensatie is ten onrechte betrokken

Compenserende maatregelen mogen niet in een m.e.r.-beoordeling worden betrokken. In de m.e.r.-aanmeldnotitie zijn ten onrechte wel compensatiemaatregelen betrokken. Het betreft o.a. alle NNN-meerwaardemaatregelen, de compensatie van te kappen bomen, de oppervlaktecompensatie, etc. Omdat deze compenserende maatregelen ten onrechte zijn beschouwd, zijn de totale gevolgen van het bestemmingsplan te rooskleurig beoordeeld. Er moet geconcludeerd worden dat belangrijke nadelige gevolgen niet kunnen worden uitgesloten en dat het plan dus MER-plichtig is.

Wij concluderen dat bij een juiste m.e.r.-beoordeling geconcludeerd had moeten worden dat belangrijke nadelige gevolgen voor meerdere aspecten niet zijn uit te sluiten. Derhalve had de volledige m.e.r.-procedure moeten worden doorlopen.

3. Natura 2000 en stikstof

De effecten op Natura 2000-gebieden zijn niet volledig uit te sluiten. Er zijn weliswaar allerlei berekeningen uitgevoerd (op 20 januari 2022) om aan te tonen dat de stikstofemissie als gevolg van de plannen van Paleis Soestdijk, geen effecten zouden hebben, maar die berekeningen zijn niet correct. Dit lichten wij hierna toe.

Onder andere de berekening van de gebruiksfase is niet correct. Daardoor kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet met zekerheid worden uitgesloten. Als gevolg daarvan had op grond

¹ Voor deze ontwikkelingen is een bestemmingsplan vastgesteld op 23 september 2020;

² Hiervoor is reeds een ontwerp-besluit Omgevingsvergunning verleend op 20 april 2021.

³ Hiervoor is reeds een Omgevingsvergunning verleend op 18 januari 2022

van artikel 2.7 lid 1 jo. 2.8 lid 1 Wnb een Passende Beoordeling voor het plan moeten zijn uitgevoerd. Er is geen zekerheid verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet zal aantasten. Deze zekerheid is noodzakelijk op grond van Europees recht (Habitatrichtlijn) en artikel 2.8 lid 3 Wnb. Het plan is in strijd met de Wet en had niet vastgesteld mogen worden.

De uitgevoerde stikstofberekening voor de gebruiksfase vertoont diverse fouten en onduidelijkheden. De berekening is daardoor niet navolgbaar. De effecten zijn groter dan berekend. De effecten zijn zodanig groot dat er sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden.

Het betreft de volgende fouten:

- Aangezien uit de toelichting (bijlage 6 van de toelichting op het bestemmingsplan) blijkt dat voor de berekening van de gebruiksfase alleen verkeersgeneratiegegevens van de evenementenbezoekers zijn gebruikt, is het gemodelleerde rekenjaar (2029) foutief. De evenementen starten immers niet pas in 2029, maar vinden ook daarvoor plaats. Wanneer dit gecorrigeerd wordt naar het juiste rekenjaar (2022) leidt dit tot een hogere stikstof uitstoot;
- Er is in de berekening geen invulling gegeven aan de maximale planmogelijkheden. In dit verband wijzen wij onder andere op de wijzigingsbevoegdheden die het plan biedt. Deze moeten worden beschouwd in de stikstofberekeningen. Planregel 16.6 biedt de mogelijkheid het aantal evenementendagen bij te stellen. Dit aantal kan dus verhoogd worden. De extra stikstofuitstoot die dat tot gevolg heeft, is niet beschouwd in de stikstofberekening. Dit leidt tot een onderschatting van de gevolgen van het bestemmingsplan;
- De gemodelleerde rijroutes zijn veel te kort. Als verklaring voor de rijroutes wordt gegeven dat de rijroute zodanig is gemodelleerd dat het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld, en dat het niet meer te onderscheiden is van het overige verkeer in snelheid, rij- en stopgedrag. Dat is volgens blz 12 van bijlage 6 het geval wanneer de twee grote geregelde kruispunten ten noorden (N415-N221) en zuiden (N234-N221) zijn gepasseerd. Ook wordt in bijlage 6 beschreven dat een planbijdrage van minder dan 5 % wordt gehanteerd als niet meer onderscheidend van het reeds aanwezige verkeer. Wij maken bezwaar tegen deze 5%: de 'Instructie gegevensinvoer' van januari 2022 van Bij12 spreekt over 'enkele procenten'. Omdat het plan zal leiden tot bereikbaarheidsproblemen, kan niet worden gesteld dat minder dan 5% een te verwaarlozen bijdrage betreft. 5% achten wij veel te hoog: er zal zodanig veel extra verkeer worden gegenereerd, dat het veel langer duurt voordat het verkeer afkomstig van de planbijdrage is opgegaan in het heersende verkeersbeeld. Wij verwijzen hiervoor ook graag naar de beroepen van Smit e.a. en Stichting Behoud het Borrebos.”
- Ook wanneer de 5% wel als criterium wordt gehanteerd, is de rijroute te kort gemodelleerd. Allereerst beschrijft het Mobiliteitsonderzoek op blz 40 dat de maximale planbijdrage 7% bedraagt. Men had dus verder moeten onderzoeken waar het paleisverkeer wel onder de 5% was beland. Bovendien zijn in het Mobiliteitsonderzoek langere routes beschouwd: uit blz 52 van het Mobiliteitsonderzoek blijkt dat ook verkeerseffecten ontstaan als gevolg van het plan op de Hilversumsestraatweg en het gedeelte van de Amsterdamsesstraatweg ten noorden van de kruising met de Hilversumsestraatweg. Deze wegdelen hadden dus beschouwd moeten worden in het stikstofonderzoek.
- Het percentage lichte motorvoertuigen op de Amsterdamsesstraatweg respectievelijk de N234 bedraagt volgens ons 5,9% en 8,1% (zie hiervoor onderstaande toelichting) en is daarmee dus nog wel onderscheidend van het reeds aanwezige verkeer volgens de eigen norm van de gemeente van 5%. Derhalve had de rijroute langer moeten worden gemodelleerd.
  - Toelichting 5,9 respectievelijk 8,1%: Op de Amsterdamsesstraatweg rijden per weekdag (=ma t/m zo) in beide richtingen 17.240 lichte voertuigen (=personenauto's). Zie hiervoor de provinciale webkaart, onderdeel 'verkeersintensiteit weekdag, beide richtingen' en een schermafbeelding in de bijlage bij dit beroep. De aantallen auto's per uur in de verschillende dagdelen (dag, avond, nacht) hebben wij vermenigvuldigd met het aantal uren in dat dagdeel en vervolgens opgeteld ($1182 \cdot 12 + 500 \cdot 4 + 132 \cdot 8 = 17.240$). Het percentage autoverkeer dat veroorzaakt wordt door de plan bedraagt volgens de AERIUS-gebruiksfase-berekening van 20 jan 2022 op de Amsterdamsesstraatweg 1009 lichte voertuigen. Dit aantal is alleen te destilleren via AERIUS Calculator. De planbijdrage is dan $1009 / 17.240 \cdot 100\% = 5,9\%$. Dit voldoet niet aan de 5%-norm die de initiatiefnemer zichzelf heeft opgelegd. De bijdrage van het verkeer veroorzaakt door het plan richting Bilthoven is nog groter, aangezien op de N234 minder verkeer rijdt: het

betreft 12.356 lichte voertuigen ($853 \cdot 12 + 342 \cdot 4 + 94 \cdot 8 = 12.356$, zie bijlage 1). De bijdrage van het plan is dus $1004/12.356 \cdot 100\% = 8,1\%$. 1004 motorvoertuigen betreft de plantoename zoals die in AERIUS Calculator is gemodelleerd.

- Wanneer we uitgaan van de gegevens die worden gebruikt in de toelichting op de AERIUS-berekening, komen we tot eenzelfde conclusie: de rijroutes zijn te kort. Uit bijlage 6 van het bestemmingsplan blijkt dat per evenement 2000 autoritten ontstaan (heen- en terugreis). Hoewel deze zijn uitgemiddeld naar 200 mvt/dag, vinden deze daadwerkelijk op één dag plaats. Voor het opgaan in het heersende verkeersbeeld (en dus de lengte van de te modelleren route), zal dus uitgegaan moeten worden van 2000 mvt/dag. Hoe deze voertuigen zich verspreiden over de Amsterdamsestraatweg en de N234 richting Bilthoven wordt nergens toegelicht. Het lijkt er op (obv de AERIUS-berekening en blz 50 van het Mobiliteitsonderzoek) dat is uitgegaan van 50% van de voertuigen op de Amsterdamsestraatweg rijden en 50% op de N234. Analoog aan bovenstaande berekening, leidt dat ook tot een bijdrage van het plan van 5,9 respectievelijk 8,1 %.
- Wij concluderen dat de rijroutes te kort zijn gemodelleerd. Bij verlenging tot aan de eerst volgende grote kruispunten, conform de verkeersverdeling van blz 50 van het Mobiliteitsonderzoek, zal meer stikstofemissie ontstaan en ontstaat een stikstofdepositietoename op zowel de Oostelijke Vechtplassen als het Naardermeer. Zie hiervoor ook de bijlage bij dit beroep met een AERIUS-berekening (met kenmerk RbuWTDLsrZ2r, d.d. 7 april 2022) waarin wij de rijroutes hebben verlengd en een verkeersverdeling hebben gehanteerd analoog aan bijlage 2 van het Mobiliteitsonderzoek. Dit betekent dat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten. Voor het bestemmingsplan was dus een Passende Beoordeling nodig, en het plan is daardoor rechtstreeks MER-plichtig.
- Verder hebben wij de volgende bezwaren bij de gehanteerde verkeersbewegingen in de stikstofberekening:
  - Er is beschreven op blz 18 van bijlage 6 van het bestemmingsplan dat de voorgenomen evenementen zorgen voor een korte piek van verkeer. Het betreft volgens het plan 80.000 verkeersbewegingen per jaar en dit zou leiden tot 200 mvt/etmaal. Men heeft gedeeld door 365 dagen. Echter $80.000/365 = 219$ mvt/etmaal.
  - Op dit aantal (200 mvt/etmaal, wat dus 219 mvt/etmaal had moeten zijn) zijn de verkeersbewegingen van de bestaande evenementen in mindering gebracht. Dat is echter niet correct: dit had in de verschilberekening in AERIUS gemodelleerd moeten worden en niet buiten het rekenprogramma om. Wij maken bezwaar tegen deze handelswijze.
  - Vervolgens maken wij ook bezwaar tegen het in mindering gebrachte aantal verkeersbewegingen van de bestaande evenementen. Het zou gaan om 70 mvt/etmaal. Dit aantal is gebaseerd op de verkeersgeneratie van het aantal evenementenbezoekers uit 2019. Dit zouden 24.257 bewegingen/jaar zijn, hetgeen men heeft afgerond op 70 mvt/etmaal. Het betreft echter 66,5 mvt/etmaal. Er zijn door die rekenfout dus te veel verkeersbewegingen in mindering gebracht.
  - De berekening van de toename van evenementenbezoekers $200 - 70 = 130$ mvt had na correctie van rekenfouten $219 - 67 = 152$ mvt moeten zijn.
  - Daarnaast maken wij sowieso bezwaar tegen het gebruik van de verkeersgeneratie van evenementenbezoekers uit 2019. Immers, bij een bestemmingsplan bestaat de referentiesituatie uit de huidige feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie. De situatie van 2019 is niet de huidige situatie. Aangezien het bestemmingsplan begin 2022 is vastgesteld had het jaar 2021 als referentiejaar moeten worden gebruikt. In het jaar 2021 vonden, net zoals in 2020, geen evenementen plaats.
  - Bovendien waren evenementen bij het vaststellen van het bestemmingsplan niet planologisch legaal. Hoewel er gedurende meerdere jaren evenementen op het Landgoed hebben plaatsgevonden, is deze situatie pas planologisch legaal geworden met het nu ter beoordeling staande bestemmingsplan. Het plan voorziet in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (de evenementen). De eerdere evenementen behoren niet tot de referentiesituatie en mogen dus niet in mindering worden gebracht.
  - Er is geen verklaring gegeven voor de splitsing van het verkeer richting Hilversum en Bilthoven.
  - Er zijn geen autobussen gemodelleerd in AERIUS. Er zijn dus alleen bezoekers gemodelleerd die per auto naar Landgoed Paleis Soestdijk komen. Dit leidt tot een onderschatting van de stikstofemissie;

- Onduidelijk is hoe tot een verkeersstename van 1100 mvt/dag op zowel de Amsterdamsestraatweg als de N234 is gekomen (zie blz 2 van bijlage 2 van het Mobiliteitsonderzoek). Wel is duidelijk dat dit niet de evenementenbezoekers betreft, dat is immers expliciet beschreven in het onderzoek stikstofdepositie. Betreffen deze 1100 extra verkeersbewegingen alleen paleisbezoekers, of ook bezoekers van de zelfstandige horeca, het hotel, paradebezoekers, leveranciers, personeel, op- en afbouwactiviteiten van tentoonstellingen, etc.?
- De in AERIUS gemodelleerde verdeling tussen lichte, middelzware en zware voertuigen is niet toegelicht. In het Mobiliteitsonderzoek wordt immers uitgegaan van motorvoertuigen per etmaal. Bovendien betreft dit motorvoertuigen op een werkdag (ma-vr), terwijl het stikstofonderzoek uitgaat van voertuigen op een weekenddag (ma-zo). In de verschillende onderzoeken worden andere parameters gehanteerd, maar een expliciete toelichting hierop ontbreekt. Hierdoor is het plan onnavolgbaar en daardoor is voor ons niet te controleren of de gehele verkeersaantrekkende werking van het plan is beschouwd. Wij hebben hier ernstige twijfels bij;
- De aantallen reguliere paleisbezoekers in de huidige situatie zijn bepaald op basis van het gemiddelde aantal bezoekers in de jaren 2018, 2013 en 2012. Op deze manier worden jaren (2014-2017) waarbij er mogelijk minder bezoekers waren, buiten de berekening gehouden, waardoor het gehanteerde 'huidige' bezoekersaantal ten onrechte te hoog is. Daardoor valt de toename van verkeer door de extra reguliere paleisbezoekers ten onrechte lager uit dan daadwerkelijk het geval is.
- Ook bij de reguliere paleisbezoekers wordt foutief invulling gegeven aan de referentiesituatie: de huidige feitelijke planologisch legale situatie moet worden beschouwd. Uit bijlage 6 van het bestemmingsplan blijkt dat het Paleis in 2019 haar deuren al deels gesloten had voor publiek. Dit was in 2020 en 2021 niet anders. De huidige feitelijke situatie van verkeer dat veroorzaakt werd door reguliere paleisbezoekers betreft dus 0. Dat betekent dat de toename van verkeersbewegingen veroorzaakt door het bestemmingsplan veel groter is dan beschouwd.
- Uit blz 12 van bijlage 6 van het bestemmingsplan blijkt dat een verschilberekening is gemaakt tussen de verkeersintensiteiten in de autonome ontwikkeling (referentiesituatie) en in de plansituatie. Er is beschreven dat met de autonome ontwikkeling wordt bedoeld de situatie waarbij het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld. De 'autonome ontwikkeling' is een begrip dat veel gebruikt wordt bij een m.e.r.-procedure. Het begrip is hier echter toegepast in een toetsing in het kader van de Wnb. Daarin moet de *referentiesituatie* vergeleken worden met de plansituatie. Toch lijkt het er op dat voor de referentiesituatie ook de autonome groei van het verkeer is meegenomen in de berekening. Dat is niet toegestaan: de referentiesituatie betreft de huidige feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het plan. Daarbij mag dus niet de toekomstige autonome groei van het verkeer worden betrokken.
- Op blz 18 van bijlage 6 wordt een bijzondere aanpak van de verschilberekening gepresenteerd: men streept het verkeer afkomstig van de beoogde evenementen weg tegen het verkeer afkomstig van de huidige evenementen en de huidige reguliere paleisbezoekers. Wij maken bezwaar tegen deze aanpak: het is onduidelijk en in strijd met de rekenregels van AERIUS. Bovendien blijft op deze wijze onnavolgbaar hoe men is gekomen tot een verkeersintensiteit van 140 mvt/etmaal afkomstig van de huidige paleisbezoekers (zoals vermeld op blz 18 van bijlage 6 van het bestemmingsplan).
- Vervolgens hebben we de volgende bezwaren bij de stikstofberekening:
  - Niet alle stikstofbronnen zijn opgenomen. Zo ontbreken onder andere de stroomaggregaten die aanwezig zullen zijn bij evenementen en andere activiteiten op het landgoed. Stroomaggregaten emitteren afhankelijk van de grootte, het aantal uren dat ze worden ingezet en het aantal liter brandstof dat ze gebruiken tot tientallen kilo's NOx per jaar. Nu deze bron niet is meegenomen, terwijl het wel zeer aannemelijk is dat deze wordt toegepast, is niet met zekerheid uit te sluiten dat effecten op Natura 2000 worden voorkomen.
- Omdat alleen al het verlengen van de rijroutes leidt tot een depositietoename op Natura 2000-gebieden, zal correctie van de overige fouten tot een nog hogere depositie leiden. Het bestemmingsplan tast Natura 2000-gebieden aan en is in strijd met de Wet natuurbescherming en de Habitatrichtlijn vastgesteld.

4. Vergunningplicht Wet natuurbescherming

Uit de vorige paragraaf blijkt dat er sprake is van een depositietoename op Natura 2000-gebieden. Er zal dus ook een vergunningplicht gelden op grond van de Wet natuurbescherming. Deze vergunningplicht wordt bepaald aan de hand van de depositie als gevolg van de beoogde situatie. Alleen als er sprake is van intern salderen, is het project vergunningvrij.

Het is aannemelijk dat er geen sprake is van intern salderen. Bij deze toets moet immers worden vergeleken met een andere referentiesituatie, dan de referentiesituatie die gehanteerd wordt bij het toetsen van stikstofeffecten in de bestemmingsplantoets. De referentiesituatie in de Wnb-vergunningtoets betreft de situatie zoals die gold op de aanwijsdata van de verschillende Natura 2000-gebieden. Het betreft onder andere 24 maart 2000 (VR, Oostelijke Vechtplassen), 7 december 2004 (HR, Oostelijke Vechtplassen), 10 juni 1994 (VR, Naardermeer) en 7 december 2004 (HR, Naardermeer). Aangezien Paleis Soestdijk nog tot aan het overlijden van Koningin Juliana (20 maart 2004) en Prins Bernhard (1 december 2004) bewoond werd, betrof de referentiesituatie de situatie waarin er nog geen bezoekers naar het paleis kwamen (niet voor evenementen, paleis(bos)bezoek, hotel, tentoonstellingen, etc).

De stikstofemissie en -depositie als gevolg van het plan zullen bij de toets voor Wnb-vergunningplicht dus veel groter zijn dan bij de Wnb-toets voor het bestemmingsplan. Er zal extern gesaldeerd zal moeten worden. Geschikte salderingslocaties liggen echter niet voor het oprapen, en hebben bovendien financiële gevolgen voor het plan. Er bestaat daardoor geen zekerheid over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De toetsing of een Wnb-vergunning noodzakelijk is en kan worden verkregen mag niet worden doorgeschoven naar een later moment.

Nu de toetsing niet is uitgevoerd, is het plan in strijd met artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening en had het ook om die reden niet mogen worden vastgesteld.

5. Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt vrijwel geheel in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN is van groot belang om de bestaande natuur te beschermen en te verbinden en het biodiversiteitsverlies te stoppen. Natuurbescherming is het primaire doel van het NNN en dit mag niet belemmerd worden door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De natuurkwaliteit gaat sterk achteruit, (zie onder andere het rapport 'Natuurinclusief Nederland' van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, d.d. 23 maart 2022), dus bescherming van de natuurkwaliteit in het huidige NNN moet behouden blijven. Ontwikkelingen met negatieve effecten op het functioneren van het NNN zijn onwenselijk en zijn volgens de interim Omgevingsverordening van de provincie Utrecht slechts toegestaan als zij leiden tot meerwaarde voor de natuur.

De nieuwe woningen met extra verkeer en huisdieren, de evenementen met licht, geluid en drukte belemmeren de natuur. In dit geval is er ook geen sprake van meerwaarde, maar wordt er een barrière gevormd tussen het bosgebied ten westen van het paleis en het Baarnse Bos en zal er ten gevolge van de evenementen en de 98 appartementen veel meer verstoring zijn in het nu nog zeer rustige Borrebos en het bos achter het paleis.

5.1 Natuurvisie op de ontwikkeling

Er is een natuurvisie opgenomen in de NNN-toets en in het inrichtings- en beheerplan. Het ontbreekt daarin echter aan een analyse van natuurknelpunten en een visie over hoe die knelpunten op te lossen, waardoor gestelde meerwaarde niet te verifiëren is.

Verder zijn in de natuurvisie gegevens over valwild niet betrokken.

Tevens zijn de natuurknelpunten die zijn beschreven in het project 'zonering recreatie en natuur' van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, waarvan de gemeente Baarn deelnemer is, niet betrokken. Deze informatie over natuurknelpunten is niet gebruikt in het bestemmingsplan, terwijl deze wel beschikbaar was bij de gemeente. Dit betekent dat niet alle feiten en omstandigheden zijn beschouwd bij de planvorming. Nu deze informatie niet is gebruikt, is er strijdigheid met het zorgvuldigheidsbeginsel uit artikel 3:2 en artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

5.2 Maximale planinvulling

Ook wordt er in strijd met artikel 6.3 IOV niet uitgegaan van maximale planinvulling. Indien het plan wel maximaal ingevuld wordt dan is er sprake van een nog grotere aantasting van het NNN dan waar nu in de verschillende onderzoeken vanuit wordt gegaan. Het plan biedt in de Planregel 16.6 de mogelijkheid het aantal evenementendagen bij te stellen. Zonder tussenkomst van de raad, kan dit aantal dus worden verhoogd, met alle gevolgen voor het NNN van dien. Die maximale gevolgen zijn niet beschouwd en de beoordeling daarvan mag niet worden doorgeschoven naar een later moment, noch naar een ander bestuursorgaan. De planregelvoorwaarde dat er geen sprake mag zijn van onevenredige aantasting biedt daarvoor onvoldoende bescherming van het NNN, omdat deze beoordeling door het college geschiedt. Feitelijk kent het bestemmingsplan dus geen begrenzing voor het aantal evenementendagen.

5.3 Effecten op het NNN zijn onvolledig beschreven

De effecten op het NNN worden niet of onvolledig beschreven. Onder andere de volgende zaken ontbreken:

- Er is in de NNN-toets nauwelijks ingegaan op het onderwerp verstoring. Verstoring wordt veroorzaakt door vele factoren: licht, geluid, optische verstoring, menselijke aanwezigheid, aanwezigheid huisdieren, stikstofdepositie in het plangebied, etc. Voor een nadere onderbouwing verwijzen wij ook naar het onderzoek van EcoNatura, d.d. 3 februari 2022. (bijlage 9).
- De noodzakelijke BEA (Bomeneffectanalyse) ontbreekt. Zonder BEA kan niet bepaald worden welke impact de bomen te verduren krijgen door aanleg van nieuwe (ontsluitings)wegen, parkeerplaatsen, verharding en gebouwen. Er kan zonder BEA dus ook niet geconcludeerd worden of de voorgenomen plannen verantwoord zijn, welk effect ze hebben op het NNN en welke maatregelen geborgd moeten worden in het bestemmingsplan;
- Negatieve effecten van voorgenomen cultuurhistorische maatregelen zijn niet beschouwd. Zo wordt o.a. het vervangen van dode en zieke bomen in laanstructuren en het herstel van het Zocherpark als voorgenomen maatregel aangekondigd, maar een analyse daarvan op het NNN ontbreekt volledig. Het college heeft daarbij aangegeven dat in de dynamische zone cultuurhistorie voorrang heeft op natuur. Dit is echter een keuze die bij de planvorming is gemaakt: deze keuze ontslaat niet van de verplichting de effecten van cultuurhistorische maatregelen op de natuur in beeld te brengen.

Samengevat vertoont de effectenanalyse diverse gebreken en onduidelijkheden. Bovenstaande effecten hadden beschouwd moeten worden in de NNN-toets. Nu dat niet is gebeurd is zijn de effecten in de toets onvolledig. Dientengevolge zijn de meerwaardemaatregelen niet afgestemd op de werkelijke omvang van de effecten van de plannen.

5.4 Grootse aantasting NNN

Wij maken bezwaar tegen de analyse van de aantasting van het NNN. Aantasting van het NNN kan bestaan uit aantasting van de bestaande en potentiële waarden, de robuustheid en aaneengeslotenheid, de aanwezigheid van bijzondere soorten, de verbindingsfunctie van het gebied, de oppervlakte en de samenhang tussen de gebieden.

Wij achten deze aantasting groots, waarbij de beoogde 'meerwaarde' is geen verhouding staat tot die aantasting. Wij zijn van mening dat de beweerde "meerwaarde" ontbreekt. Deze plannen voor Paleis Soestdijk zijn een grote aantasting van het NNN op een uitermate kwetsbare plek. In een omgeving met veel verstoring is het landgoed de laatste rustige kern. Een grote aantasting van het NNN is niet toelaatbaar en in strijd met provinciaal en landelijk beleid en regelgeving.

Aantasting van de robuustheid en aaneengeslotenheid

Terecht wordt in paragraaf 2.3.1 van de NNN-toets opgemerkt dat 'bij een ontwikkeling op een kwetsbare plek is eerder sprake van aantasting'. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 niet meer ingegaan

op aantasting van het NNN in relatie tot de kwetsbaarheid van het gebied. De kwetsbaarheid van het gebied is hoog: het is de laatste rustige kern in een omgeving die gekenmerkt wordt door veel verstoring. De aanwezige rust uit zich in de aanwezigheid van bijzondere soorten en een natuurlijk gedrag van soorten. Juist vanwege deze bijzondere waarden en kwetsbaarheid van het gebied zal de aantasting door verdere verstoring en oppervlakteverlies fors zijn.

De robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN zal afnemen door het plan. Met name het Alexanderkwartier zal als "eiland" de aaneengeslotenheid doen afnemen. Het Alexanderkwartier wordt groter dan het huidige Marechaussee terrein. Dit is in strijd met het besluit van de gemeenteraad van 17 april 2019 dat er niet buiten de bestaande bebouwing zal worden gebouwd. In dat besluit is namelijk vastgelegd dat er geen toename zal zijn van het bebouwd oppervlak maar enkel van een "rood voor rood" regeling waarbij niet meer nieuwbouwooppervlak is toegestaan dan het oppervlak aan gesloopte bebouwing.

De verstoring van de aaneengeslotenheid bestaat niet enkel uit het oppervlak van de gebouwen zelf, maar ook door de verstoring van de duisternis en rust rondom de gebouwen. Het Alexanderkwartier zal de barrière van de N221 verergeren. De kwetsbare schakel tussen het Baarnse bos en de rest van het NNN zal verdwijnen. De duisternis en rust zullen beiden afnemen door de aantasting ten gevolge van het plan. Naast de toenemende drukte en verlichting rond het Alexanderkwartier zijn er de evenementen. Het gebied zal zijn functie als toevluchtsoord voor dieren die rust nodig hebben verliezen. Deze evenementen en de reguliere activiteiten met een evenementachtig karakter (bijvoorbeeld besloten feesten, recepties, ledenvergaderingen, trainingen, workshops, etc. Allemaal met een bezoekersaantal tot 500 personen, zodat het niet onder een evenement valt) zullen jaarrond, dus ook tijdens de winterrust van dieren en tijdens het broed- en voortplantingsseizoen gepaard gaan, met verlichting en activiteit, ook buiten de evenementenlocaties. De evenementen en reguliere activiteiten zullen het NNN permanent en blijvend aantasten.

Aantasting van de aanwezigheid van bijzondere soorten

De cultuurhistorische maatregelen zullen onder andere het verwijderen van zieke en dode bomen inhouden. Hierdoor zullen de natuurwaarden (voor bijvoorbeeld holenbewoners, insecten en schimmels) in dood en ziek hout verloren gaan. De Paleisvijver is een belangrijk (foerageer-) gebied voor vleermuizen en dreigt te worden verstoord door evenementen. In het vleermuisseizoen moeten activiteiten rond de Paleisvijver verboden worden. Ook reguliere activiteiten in het vleermuisseizoen die plaatsvinden nabij de laanbeplantingen, de ringgracht en de Paleisvijver kunnen effecten hebben op vleermuizen. Deze effecten zijn niet beschouwd in de NNN-toets, noch zijn maatregelen genomen waarmee effecten op foerageergebied van vleermuizen voorkomen kunnen worden.

Op bladzijde 49 van de NNN-toets wordt beschreven dat mitigerende maatregelen worden genomen om eventuele effecten op ransuil, sperwer en boomvalk in zowel de aanleg- als gebruiksfase te voorkomen. Het is onduidelijk op welke maatregelen wordt gedoeld, want de nadere uitwerking vindt plaats in ecologische werkprotocollen. Toch wordt verwacht dat het voldoende is om de functionaliteit van de nestlocaties te garanderen. Met een dergelijke bewering kunnen effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet gebagatelliseerd worden. Er moet vooraf duidelijkheid komen over de effecten en de te treffen maatregelen.

Uit het rapport van EcoNatura van 3 februari 2022 blijkt dat er vele effecten op bovengenoemde en andere soorten ontstaan. De NNN-toets die bij het bestemmingplan behoort, is onvolledig. Bovendien is in het bestemmingsplan niet duidelijk gemaakt of een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming kan worden verkregen voor de soorten die verstoord worden, danwel waarvan het leefgebied verstoord wordt. Dat er door de voorgenomen meerwaardemaatregelen per saldo een meerwaarde voor het NNN zou ontstaan, onderschrijven wij niet, zie voor onze toelichting elders in dit beroepschrift.

Aantasting van de verbindingfunctie

Gesteld wordt dat de verbindingfunctie van het gebied alleen maar beter wordt, doordat hekwerken zullen verdwijnen of faunapasseerbaar worden gemaakt. Er wordt echter voorbij gegaan aan het feit

dat het Landgoed jarenlang een zeer rustig gebied is geweest. Dit gaat flink veranderen: een groot deel van het landgoed wordt regelmatig gebruikt door mensen. Rondom het Alexanderkwartier zal de rust volledig verdwijnen. Er kan niet worden gesteld dat er geen aantasting van de verbindingfunctie zal optreden.

Aantasting van de oppervlakte

De gepresenteerde oppervlakteverliezen en -compensatie zijn zeer verwarrend en niet consistent. Zo zijn de oppervlakteverliezen op het scoutingterrein en de paleistuin zoals deze zijn gepresenteerd in de NNN-toets niet in overeenstemming met de verliezen zoals die worden gepresenteerd in de tabel compensatieopgave in bijlage 2 van de NNN-toets. Het geheel is een zoekplaatje. Door bovenstaande twee fouten is in de tabel in bijlage 2 van de NNN-toets ten onrechte uitgegaan van een te lage hoeveelheid te compenseren natuurpunten. Na correctie van deze fouten had dit 12.989,4 natuurpunten moeten zijn. Dat betekent dat de hoeveelheid voorgenomen natuurcompensatiepunten (12.950) te weinig is en dat er al helemaal geen sprake is van meerwaarde door extra compensatie bovenop de toch al verplichte compensatie.

Aantasting van de samenhang

Er wordt in de NNN-toets beschreven dat de locaties waar ruimtebeslag plaatsvindt, locaties betreffen met beperkte natuurwaarden. Wij delen deze conclusie niet: er wordt o.a. 2987m² bos aangetast van ongeveer 150 jaar oud. Dat heeft zeker geen beperkte natuurwaarde, ook niet als men vindt dat het bos matig is beheerd! Het te kappen bos betreft nota bene een gedeelte 'oude bosgroeiplaatsen'! In de bodem en op en in de bomen vinden allerlei vormen van leven plaats. Die verdwijnen door dit te kappen. Daarnaast wordt de potentiële natuurwaarde van het gehele gebied in deze paragraaf niet erkend. Er is in deze paragraaf terecht beschreven dat het bij samenhang gaat om het behoud en het functioneren van het NNN als geheel. De grootste natuurwaarde van Landgoed Paleis Soestdijk is de rust. Dit is belangrijk omdat het gebied, gezien de rondom liggende verstoring door recreatie en menselijke activiteiten en de stijgende recreatiedruk, een rustig toevluchtsoord biedt voor soorten. Verdere aantasting van de rust in het gebied heeft forse effecten op de samenhang van het NNN. Die aantasting kan niet worden opgeheven door de verbinding met andere gebieden te versterken, nota bene met faunatunnels die aan zijde van het plangebied liggen die het meest verstoord zal worden.

6 De meerwaardemaatregelen

In paragraaf 3.3.2 van de NNN-toets worden de meerwaardemaatregelen gepresenteerd. Deze zijn nodig omdat er een aantasting van het NNN plaatsvindt. Aantasting is niet toegestaan, maar de IOV maakt een uitzondering voor situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde. Er moet dan op gebiedsniveau binnen 10 jaar meerwaarde voor het NNN worden gecreëerd. Het gaat hierbij om een verbetering van de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang waarbij de aantasting ruim moet worden gecompenseerd. Bij de uitwerking van de meerwaardebenadering hebben wij diverse bezwaren. Wij zijn van mening dat de gestelde meerwaardemaatregelen niet volstaan. Er is geen sprake van meerwaarde voor de natuur. Dit lichten wij hieronder toe.

Tijdspad natuurcompensatie onvoldoende en in strijd met IOV

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk dat er gedurende 3 jaar lang sprake kan zijn van een achteruitgang van het NNN wanneer de ruimtelijke ontwikkelingen en het nieuwe gebruik al heeft plaatsgevonden (reguliere paleis(bos)bezoekers en evenementen), maar de compensatie nog niet is gerealiseerd. Verstoring en aantasting van het NNN is zeker niet beperkt tot bouw en ingebruikname van de nieuwe gebouwen. Aantasting van het NNN kan ook plaatsvinden vanwege activiteiten die niet gerelateerd zijn aan bouwactiviteiten, zoals verstoring door de evenementen of paleisbezoekers. Met deze voorwaardelijke verplichting wordt dus geen zekerheid verkregen dat het NNN niet zal worden aangetast op enig moment. Wij maken daarom bezwaar tegen de tekst 'na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning voor bouwen'. Wij stellen daarom voor dat in planregel 3.4.1 wordt toegevoegd:

"Tot een gebruik strijdig met de bestemming 'Gemengd' wordt in ieder geval gerekend:

d. het gebruiken van de bestemming indien niet is voldaan aan de uitvoering van de maatregelen zoals opgenomen in Bijlage 5 Natuurmaatregelen Paleis en Parade.”

Daarmee wordt bereikt dat ook wanneer de nieuwe gebouwen, woningen of scouting nog niet zijn gerealiseerd, maar het Landgoed Paleis Soestdijk wel in gebruik is genomen, de natuurmaatregelen al gerealiseerd moeten zijn. Zo wordt de schade aan het NNN beperkt in de tijd. De maatregelen die op ieder moment getroffen kunnen worden, kunnen op die manier niet onnodig lang worden uitgesteld.

Amendement 12 van Provinciale Staten

Amendement 12 ‘Amendement Alternatievenonderzoek en ‘verduidelijking tijdige compensatie’ van Provinciale Staten is aanvaard op 10 maart 2021 (zie bijlage 10). Door een kennelijke verschrijving is het amendement niet volledig overgenomen in de gepubliceerde tekst van de IOV. Met dit amendement is geen rekening gehouden in de plantoetsing en de Planregels. In het amendement is duidelijk vermeld dat gezien de ontwikkelingstermijn van natuur, in de meeste gevallen de compensatie *voorafgaand* aan de ontwikkeling moet worden ingezet, zodat de meerwaarde binnen 10 jaar kan worden bereikt. De voorwaardelijke verplichtingen bieden veel te veel ruimte om maatregelen uit te stellen. Wanneer de 3 bijlagen waarnaar wordt verwezen in de Planregels (Bijlage 5 Natuurmaatregelen Paleis en Parade, Bijlage 6 Natuurmaatregelen Scouting en Bijlage 7 Natuurmaatregelen Alexanderkwartier) worden beschouwd, moeten we concluderen dat veel maatregelen nu al gerealiseerd kunnen worden. Er is geen enkele noodzaak de maatregelen uit te stellen tot 3 jaar nadat een omgevingsvergunning voor bouwen is verleend. Nu de Planregels dit uitstel wel bieden, achten wij de Planregels strijdig met de IOV.

IOV in strijd met Omgevingswetstelsel

Wij maken ook bezwaar tegen de termijn van 3 jaar. Deze termijn is niet toegestaan op grond van het Omgevingswetstelsel. De IOV beschrijft dat in geval van toepassing van artikel 6.3 lid 1 onder b (de meerwaardebenadering) uit de IOV de compensatie uiterlijk binnen 3 jaar mag zijn gerealiseerd. Dit is in strijd met de Omgevingswet, zodat wij vragen om exceptieve toetsing van de IOV op dit punt (en tevens voor artikel 6.3 lid 1 onder a, waarin dezelfde 3 jaarstermijn gegeven wordt.).

Wij achten de IOV strijdig met de Aanvullingswet natuur Omgevingswet en het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, omdat de IOV het mogelijk maakt dat er gedurende 3 jaar lang sprake kan zijn van een achteruitgang van het NNN wanneer de ruimtelijke ontwikkeling al heeft plaatsgevonden, maar de compensatie nog niet is gerealiseerd. Daarmee is het provinciaal beleid strijdig met artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De Minister heeft met ‘tijdige compensatie’ in deze aanvullingswet en -besluit bedoeld dat er nooit en te nimmer sprake mag zijn van een achteruitgang van het NNN⁴. Dat het NNN ‘nooit en te nimmer door toegestane ontwikkelingen mag achteruitgaan’ staat ook letterlijk in de Nota van toelichting van het Ontwerp Aanvullingsbesluit natuur⁵, dit naar aanleiding van een motie gevolgd door een toezegging van de Minister⁶ daarover. In de toelichting wordt ook uitgelegd dat ‘nooit en te nimmer’ niet zo hard in het huidige Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is opgeschreven en dat het dus een aanscherping betreft. Deze aanscherping verwachtten wij dus ook van de provincie, hetgeen helaas is uitgebleven, waardoor deze strijdigheid voortduurt. Wij verzoeken om het onverbindend verklaren van de IOV op dit punt, omdat dit in strijd is met hogere regelgeving en wij hiertegen geen beroep konden instellen. Dientengevolge verzoeken we u om vernietiging van het bestemmingsplan.

Definitie meerwaarde

Hoewel de definitie van “meerwaarde” ontbreekt in het provinciaal beleid blijkt uit talrijke vergaderingen van Provinciale en Gedeputeerde Staten dat “meerwaarde” moet worden begrepen als een verzwaring

⁴ https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20200409/nota_naar_aanleiding_van_het/document3/f=/vl7paodkojze_opgemaakt.pdf.

⁵ blz 381, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-3709.html>

⁶ <https://www.staten-generaal.nl/9370000/1/j9vvkfvj6b325az/vldtm35r0djk>

van de NNN-wijzer zoals die gold onder de Provinciale Verordening 2013 en de herijking 2016. Het begrip “meerwaarde” moet dus worden uitgelegd als de striktere opvolger van de vroegere NNN-wijzer.

In de terminologie van de vroegere NNN-wijzer is er sprake van een significante aantasting. Deze significante aantasting had door aanpassing van het plan beperkt of voorkomen kunnen worden. Er is onvoldoende aangepast om de aantasting te voorkomen, althans dat is onvoldoende onderbouwd. Er is geen sprake van een integrale gebiedsvisie en zelfs als die er zou zijn dan is er geen sprake van een verbetering van het functioneren op gebiedsniveau.

Aantoonbaarheid meerwaarde

De meerwaarde is niet duidelijk aantoonbaar zoals artikel 6.1 IOV eist en de overeenkomst tussen de provincie en MBEG ondervangt dit niet.

Maatregelen kwalificeren niet als meerwaardemaatregelen

In de IOV (toelichting op artikel 6.3) is duidelijk benoemd dat bij toepassing van de meerwaardebenadering, sprake moet zijn van een *ruime* compensatie, en dat er sprake moet zijn van een plus bovenop de toch al verplichte toeslagen. In paragraaf 6.1.1 van de NNN-toets en bijlage 5, 6 en 7 bij de planregels beschrijven de meerwaardemaatregelen. Veel van deze maatregelen kwalificeren niet als meerwaardemaatregel. We geven enkele voorbeelden:

- In de toelichting bij het bestemmingsplan wordt het reeds verplichte onderhoud omschreven als meerwaarde voor de natuur. Het uitvoeren van bestaande verplichtingen is geenszins aan te merken als meerwaarde. De NNN-wijzer vermeldde expliciet: “Het is niet mogelijk om achterstallig of slecht onderhoud ‘in te halen’ en vervolgens als ‘plus’ mee te tellen.” Het onderhouden van de reeds bestaande verbindingen naar andere NNN-gebieden is eveneens reeds verplicht en dus geen meerwaarde.
- Tal van mitigerende maatregelen worden aangemerkt als meerwaarde. Dit is onjuist. Mitigatie is verplicht als activiteiten leiden tot bijvoorbeeld een overtreding van de Wnb, of Habitatrictlijn en zijn erop gericht schade te beperken. Meerwaarde maatregelen zijn erop gericht het NNN te versterken.
- Herstel van cultuurhistorische elementen is evenmin een meerwaarde voor de natuur. Net zoals dat het beperken van een nieuwe verstoring geen meerwaarde is, maar juist een aantasting, ondanks dat die aantasting nog erger had kunnen zijn.
- De zonering is geen meerwaarde en bovendien onvoldoende geborgd in dit bestemmingsplan. Er zijn immers in de beoogde rustige zone reeds voorbereidingen getroffen om een doorfietspad te realiseren. Dit was reeds bekend en administratief in voorbereiding ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan, dus had moeten worden beschouwd in dit bestemmingsplan. Met een doorfietspad zal meer verstoring optreden dan in de huidige situatie het geval is. Daarmee kan de rustige zone niet geborgd worden. Op dit moment is er op vrijwel het hele landgoed de facto sprake van een rustzone. Het creëren van een rustige zone leidt dus niet tot meerwaarde. Met name de overgangszone zone is een verslechtering. Dit gebied is nu nog een rustige zone en zal door de plannen meer verstoord raken. Voor de dynamische zone geldt het zelfde, maar minder sterk.
- De beweerde verbinding met de Eem (via de Praamgracht) komt niet tot stand door deze plannen. Tussen de Torenlaan en de Eem zijn nog tal van obstakels die niet weggenomen worden. De mogelijke meerwaarde van deze verbinding moet onderzocht worden voordat dit bestemmingsplan vastgesteld kan worden.

- De 1,3 hectare die aan natuurpunten op de kwekerij wordt toegevoegd is geen meerwaarde maatregel. Allereerst blijft onbenoemd hoeveel daadwerkelijke natuur wordt toegevoegd aan het NNN, aangezien de kwekerij ook bestaat uit een bouwwerk en een erf dat niet meegerekend hoort te worden bij het NNN-oppervlak. Daarnaast wordt gesuggereerd dat de kwekerij mag worden meegeteld bij de meerwaardemaatregelen. Dit is niet correct: meerwaardemaatregelen zijn op grond van de toelichting bij artikel 6.3 van de IOV maatregelen *bovenop* de toch al verplichte compensatietoelagen. De 1,3 hectare aan natuurpunten is al verplicht, dus mag niet worden meegeteld als meerwaarde. Overigens twijfelen wij ook aan de juistheid van de berekening van de hoeveelheid natuurpunten, deze had volgens ons hoger moeten zijn, zie elders in dit beroepschrift*.
- Het ophangen van nestkasten voor vleermuizen en holenbroeders in een oud bos met talrijke bomen met voldoende boomholtes is geen meerwaarde. Zowel vleermuizen als vogels geven de voorkeur aan boomholtes boven nestkasten. Zelfs indien de nestkasten gebruikt worden dan nog is dit geen meerwaardemaatregel, maar enkel een mitigerende maatregel om het verlies aan boomholtes te mitigeren. De nestkasten voor soorten die, ondanks dat er geschikte plaatsen voor zijn, niet voorkomen in het plangebied (zoals huismus en gierzwaluw) zijn zinloos en zijn niet als mitigerende maatregel, laat staan als meerwaardemaatregel aan te merken.
- Het verbeteren van de lanenstructuur en herstel van het Zocher-parkontwerp is wellicht cultuurhistorisch interessant, maar biedt geen meerwaarde voor de natuur. Voor de natuur en biodiversiteit waardevolle dode en zieke bomen zullen verdwijnen met het herstel van de lanenstructuur (zie Beheer- en inrichtingsplan). Het herstel van het parkontwerp zal eveneens schadelijk zijn voor natuurwaardes aangezien juist minder scherpe grenzen voor de natuur waardevolle overgangszones bieden.
- Het onderhouden van watergangen en vijvers is regulier onderhoud. Het verwijderen van de blad- en sliblaag is onderdeel van dit onderhoud. Dit periodieke onderhoud is niet aan te merken als meerwaarde voor de natuur. Er is geen aanleiding tot groot onderhoud aan de oevers en zelfs als dat er wel zou zijn is dat geen meerwaarde voor de natuur, maar regulier onderhoud. De natuurvriendelijke oevers worden onvoldoende uitgewerkt waardoor onduidelijk blijft voor welke waterlopen dit zal gelden, of dit überhaupt is toegestaan vanwege de rijksmonumentale status en of hier voldoende ruimte voor is. Elders in het Beheer- en inrichtingsplan wordt gesproken over het aanbrengen van beschoeiing vanuit cultuurhistorisch oogpunt. Dit is in directe tegenspraak met natuurvriendelijke oevers. Deze onduidelijkheid is in strijd met artikel 3.1.6 lid 1 sub f van het Besluit ruimtelijke ordening. Deze maatregel is dermate onuitgewerkt en onzeker dat hij niet aangemerkt kan worden als meerwaardemaatregel.
- De graslandpercelen in het Paleisbos worden nu nog beheerd volgens al vele jaren achterhaalde inzichten. Dit beheer aanpassen tot beheer volgens de huidige inzichten wat niet alleen de biodiversiteit in ogenschouw houdt, maar vooral ook minder arbeidsintensief is, valt niet aan te merken als meerwaarde voor de natuur, maar als regulier onderhoud. Bovendien is er nog geen potentieonderzoek uitgevoerd op dit punt, waardoor geen zekerheid bestaat over de haalbaarheid. Het opvoeren van onzekere maatregelen is niet toegestaan als meerwaardemaatregel. De meerwaarde moet immers op voorhand duidelijk en aantoonbaar zijn.
- Het administratief anders aanmerken van reeds bestaande natuur (herbestemmen van de Boterberg en de smalle strook tussen paleis en Biltseweg van Maatschappelijk tot Natuur en het toekennen van een beheertype voor terreinen zonder beheertype) is evenmin een meerwaarde voor de natuur. Het is enkel een administratieve handeling die in de praktijk geen verschil maakt.

Voor de kwekerij en moestuin geldt eveneens dat dit nu natuur is die extensief beheerd wordt en dat het anders aanmerken hiervan geen meerwaarde oplevert. Bovendien past het plan om de oogst van de kwekerij te gebruiken voor het restaurant niet binnen de bestemming Natuur van de kwekerij. Daarnaast kan de kwekerij sowieso niet meetellen als meerwaarde, aangezien deze noodzakelijk is voor de compensatie van de verplichte natuurpunten en derhalve niet mee kan tellen als meerwaarde.

- Het omvormen van het bos naar natuurvriendelijk bos, is ook in de huidige situatie mogelijk, het is geen meerwaarde in het kader van de herontwikkeling. Dergelijke activiteiten (omvorming) waarvoor (beheer) subsidie beschikbaar is, waren volgens de vroegere NNN-wijzer nadrukkelijk geen plus. Dit is eerder het gevolg van voortschrijdend inzicht in bosbeheer.
- Dat de aantasting van de natuur door het introduceren van nieuwe verlichting erger had geweest als er reguliere verlichting was gebruikt maakt de aantasting bij toepassing van natuur- en vleermuisvriendelijke verlichting nog geen meerwaarde. Sterker nog het blijft nog steeds een aantasting. De vleermuisvriendelijke verlichting is een mitigerende maatregel.
- De boombruggen naar het Emmapark dienen geen doel. Er wordt geen nieuw leefgebied ontsloten of verbonden. Boommarters kunnen het Emmapark al bereiken via de 6 bestaande bruggen en de boomkruinen. Deze maatregel is dus noch mitigerend, noch meerwaarde.
- Het aanleggen van broeihopen voor ringslangen kan een beperkte meerwaarde opleveren, maar de ervaring leert dat deze meerwaarde vrijwel altijd slechts van hele korte duur is. Broeihopen dienen decennia lang omgezet en aangevuld te worden. Dit noodzakelijke onderhoud verwatert meestal zo snel dat de meerwaarde van zeer korte duur is, waarna de ringslangpopulatie weer instort. Dit risico neemt verder toe als het ijkpunt van 10 jaar na de maatregel gepasseerd is.
- Natuurinclusief bouwen wordt gepresenteerd als meerwaardemaatregelen. Dit levert echter geen meerwaarde op: er worden geen natuurwaarden gecreeerd door bos te kap (Alexanderkwartier) of intensiever te gebruiken (met natuurinclusieve bouwwerken). Bouwen in een kwetsbaar natuur versterkt te natuur niet, het gaat juist ten koste van natuur. Natuur is gebaat bij rust, niet bij (extra) bebouwing ver verstoring. Natuurinclusief bouwen voegt bovendien in een bos geen waarden of biotopen toe die daar niet al aanwezig waren, zoals nest- en verblijfplaatsen of mossen (op een groen dak). Het betreft dus geen meerwaardemaatregelen

De enige daadwerkelijke meerwaardemaatregel zijn de faunatunnels. Helaas is deze maatregel onzorgvuldig tot stand gekomen en onvoldoende toegesneden op de omgeving waardoor er grote kansen onbenut blijven. De natuurknelpunten en valwild gegevens zijn niet betrokken bij de locatiekeuze. Nu deze informatie niet is gebruikt, is er strijdigheid met het zorgvuldigheidsbeginsel uit artikel 3:2 en artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De beschrijving van de inpassing en afrastering van de faunatunnels mist. Ook zijn de tunnels ten onrechte niet opgenomen op de plankaart en is de noodzakelijke afrastering van de wegen ten behoeve van het functioneren van de faunatunnels niet geborgd.

De meerwaarde van faunatunnels is het grootst als deze op een weloverwogen locatie terecht komen. De missende verbinding tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de Heuvelrug over de N234 ter hoogte van de Embranchementweg, waar bovendien veel valwild is zou bovengemiddeld veel meerwaarde opleveren. Het is onbegrijpelijk dat hier niet naar gekeken is. De 2 faunatunnels onder de Amsterdamsestraatweg zullen door verstoring vermoedelijk nauwelijks benut worden, evenals de tunnel onder de Biltseweg die uitkomt in de toekomstige woonwijk aan de Jachthuislaan waardoor deze faunatunnel vrijwel niet gebruikt zal worden.

Conclusie meerwaarde

De conclusie is dat de gestelde meerwaardemaatregelen geen of nauwelijks daadwerkelijke meerwaarde opleveren. Voor zover er wel meerwaarde gecreëerd wordt is die zeer beperkt en staat die in geen verhouding tot de ernstige aantasting van het NNN.

Wij zijn van mening dat op basis van de NNN-toets niet geconcludeerd had kunnen en mogen worden dat de aantasting van het NNN zo minimaal mogelijk is, dat voldoende mitigerende maatregelen worden getroffen en dat de resterende aantasting (via meerwaardemaatregelen) voldoende gecompenseerd wordt.

7 Soortbescherming

Het soortenonderzoek is niet vlakdekkend en gebaseerd op verouderde gegevens. Een aanzienlijk deel van de gegevens waar het soortenonderzoek op gebaseerd is stamt voor de paleistuin uit 2011 en 2012 en voor het park en bos uit 2013. Dat is 9 jaar geleden, deze gegevens zijn verouderd. Met betrekking tot het ecologisch onderzoek wijzen wij op de contraexpertise van 3 februari 2022 uitgevoerd door EcoNatura, zoals als productie door Stichting behoud het Borrebos is ingebracht. Daaruit blijkt dat de ecologische onderzoeken waarop het bestemmingsplan gebaseerd is onjuist, althans achterhaald is. (Ten aanzien van de Eekhoorn stammen de recentste gegevens uit 2012.)

In tegenstelling tot wat de ecologische onderzoeken die als bijlages bij het bestemmingsplan behoren vermelden neemt de verstoring in en rond het Alexanderkwartier wel degelijk toe. Dit blijkt ook uit het onderzoek van EcoNatura. De bewoners zullen gaan wandelen, hebben huisdieren en zullen vanuit hun woningen geluid en licht verspreiden. De mitigerende maatregelen zijn onvoldoende en onvoldoende concreet.

Het bestemmingsplan gaat uit van de beschermde status van nestbomen voor vogels, maar verzuimt de op basis van de Wet natuurbescherming vereiste zorgplicht voor de directe leefomgeving van soorten te beschermen en de bescherming van de leefomgeving te borgen. Dit wordt nader uiteengezet in het beroepschrift van Werkgroep Roofvogels Nederland (in bijlage).

De cumulatieve effecten zowel binnen als buiten het plangebied van de verschillende ingrepen binnen en buiten het plangebied worden onvoldoende besproken. De cumulatie van effecten bestaat niet enkel uit een lijst met alle effecten, maar juist uit een beschrijving hoe de verschillende effecten elkaar verergeren. Een dergelijke effectenbeschrijving ontbreekt.

8 Houtopstanden

De plannen vormen een onaanvaardbare aantasting van oude bosgroeiplaatsen en houtopstanden. De compensatie, die bovendien onvoldoende is, maakt dit niet anders. De oude bosgroeiplaatsen en houtopstanden bestaan immers niet alleen uit bomen, maar uit een ecosysteem dat naast de bomen ook het bodemleven, dieren en andere planten omvat. Enkel de bomen worden gecompenseerd met jonge bomen, de rest van het ecosysteem gaat verloren. De geadviseerde bomeneffectanalyse ontbreekt. Het is niet duidelijk waar de herplantverplichting zal plaatsvinden, waardoor de uitvoerbaarheid ervan, in strijd met artikel 3.1.6 lid 1 sub f Bro, niet vast te stellen is. Ook de vereiste ontheffing (artikel 4.4 Beleidsregels natuur en landschap Provincie Utrecht) voor herplant op een ander perceel ontbreekt.

De bomen op de Parade aangeduid als “W” (afbeelding 8 Onderzoek houtopstanden) zijn ten onrechte aangemerkt als een losse boomgroep. Deze bomen zijn geen losse boomgroep, maar onderdeel van de houtopstand waar ook “T” “U” en “V” onderdeel van zijn. Houtopstand “W” moet gecompenseerd worden volgens de wettelijke normen. Dat is in het huidige plan niet het geval.

Bebossing van de onbeboste percelen in het paleisbos is negatief voor natuurwaarden als bijvoorbeeld foerageergebied voor vleermuizen, of vlindervriendelijke bosranden en kan derhalve niet worden beschouwd als compensatie voor de houtopstanden die door de plannen verloren gaan. Juist open percelen in het bos herbergen natuurwaarden die elders in aaneengesloten bos ontbreken.

Ten behoeve van het doorfietspad (Soest-Hilversum, in het verlengde van de Koningsweg, aan de zuidwestzijde van Landgoed Paleis Soestdijk) zijn recentelijk oude bosgroeiplaatsen gekapt. Deze ontwikkeling valt binnen het plangebied van dit bestemmingsplan. Het was bekend dat deze kap ten behoeve van het fietspad zou worden uitgevoerd en had meegenomen dienen te worden bij de toetsing.

9 Mobiliteit

Vanuit het oogpunt van mobiliteit zijn dit de verkeerde plannen op de verkeerde plek. De ladder van duurzame verstedelijking, zoals die in de Omgevingsvisie en –Verordening door de provincie wordt gehanteerd, schrijft voor dat woningbouwontwikkelingen in de eerste plaats binnenstedelijk gesitueerd moeten worden, daarna bij OV-knopen en voorzieningen en pas daarna daarbuiten. Paleis Soestdijk is geen OV-knooppunt (sterker nog, de OV verbinding is nu heel slecht). Ook om die reden is Soestdijk als locatie ongeschikt voor de voorgestelde ontwikkelingen.

Er is een woonwijk van 98 woningen voorzien, naast diverse evenementen met op jaarbasis tot 200.000 bezoekers en horeca die op jaarbasis 325.000 bezoekers naar het gebied trekken. Dit brengt op zichzelf de nodige drukte, verstoringen en verkeersbewegingen (auto, fiets, OV) met zich mee. Het bezoekersaantal in de referentiesituatie is bovendien ten onrechte te hoog bepaald. Er is niet uitgegaan van het huidige bezoekersaantal, maar van de bezoekersaantallen van een aantal evenementen in 2019 waarbij de bezoekersstromen tot talrijke problemen geleid hebben. Er wordt evenwel gesteld dat dergelijke bezoekersaantallen in de referentiesituatie niet tot problemen leiden.

We constateren dat de huidige mobiliteitssituatie niet toereikend is voor een dergelijke groei van inwoners en bezoekers op die plek. De mobiliteitsrapportage is incompleet en geeft een te rooskleurig beeld van de huidige situatie. In de huidige situatie voor wat betreft mobiliteit, hebben de twee grote verkeersaders, de Amsterdamsestraatweg (N221) en de Biltseweg (N234), nu al te maken met veel drukte, met name met verkeer tussen de A1 en Soest en Baarn en zelfs verder in de richting van De Bilt. Daarnaast is het openbaar vervoer rondom Paleis Soestdijk niet goed. De dichtstbijzijnde stations zijn Soestdijk en Baarn, maar daarvandaan is er geen goede verbinding. OV-gebruikers moeten kiezen tussen 45 minuten lopen, of een bus en dan alsnog een kwartier lopen. Er zijn goede fietspaden, maar de oversteekbaarheid van N221 (vierbaansweg) en N234 is onvoldoende voor dit plan.

Met betrekking tot de verkeersafwikkeling (met name op de N221) dienen alle voorzienbare ontwikkelingen tezamen te worden beschouwd. In het mobiliteitsonderzoek dienen de gevolgen van het project "Poort van Baarn" meegewogen te worden. Dit is niet gebeurd waardoor het mobiliteitsonderzoek van onvoldoende kwaliteit is.

De nieuwe woonwijk in het Alexanderkwartier zal een volledige autowijk worden, want op die plek, excentrisch, zonder OV en met slechte fietsverbinding is het niet aannemelijk dat mensen snel geneigd zijn fiets of OV te gebruiken. Deze negatieve ontwikkeling wordt nog verder versterkt doordat er dure appartementen komen. De doelgroep zal vooral uit rijkere senioren bestaan die toch al snel geneigd zijn om gebruik te maken van de auto. De toegangsweg tot het Alexanderkwartier leidt tot nodeloos verlies van natuurwaarden omdat deze niet op de reeds aanwezige toegangsweg wordt gesitueerd. De nieuwe woonwijk brengt de problemen rond mobiliteit allemaal samen.

De activiteiten op de Parade en de evenementen vormen de grootste bottleneck. De 325.000 horeca-bezoekers en 200.000 evenementenbezoekers per jaar gaan problemen opleveren, want het is nu al druk. Er is vastgelegd dat er per event maximaal 5.000 bezoekers mogen komen. Onduidelijk is wat met 'bezoekers' wordt bedoeld en hoe dit gehandhaafd wordt. Betreft dit alleen de evenementenbezoekers, of ook paleisbezoekers, bezoekers van de zelfstandige horeca, het hotel, paradebezoekers, leveranciers, personeel, etc.? Er zijn straks 2.000 parkeerplaatsen op het paleisterrein. Er zijn geen waarborgen opgenomen om te voorkomen dat er in omliggende woonwijken wordt geparkeerd. Nog los van of er voldoende parkeerplaatsen zijn, zijn de honderdduizenden extra autobewegingen (met voor de natuur schadelijke stikstofuitstoot) op jaarbasis onwenselijk in dat gebied. De extra autobewegingen leiden tot meer drukte in dit verstoringgevoelige gebied. De wegen zijn daar niet op ingericht, waardoor parkeeroverlast en meer verkeersdruk in de dorpen zal ontstaan. Tegen

deze achtergrond is het onbegrijpelijk dat er nauwelijks ingezet is op openbaar vervoersgebruik door bezoekers. Dit kan middels de inzet van pendelbussen vanaf Baarn, Soestdijk en/of Hilversum en parkeren gecentreerd op afstand. Ook vastleggen dat een belangrijk deel van de tickets voor evenementen combi-tickets met openbaar vervoer moeten zijn is wenselijk.

Er is nog geen goede oplossing voor de verwachte mobiliteitsproblemen in de huidige plannen, het onderdeel mobiliteit is nog niet goed geregeld. Bovendien, in het mobiliteitsonderzoek en de analyse verkeersafwikkeling komt het concept duurzame mobiliteit in het geheel niet voor. De fiets en het openbaar vervoer worden nauwelijks besproken en ook deelmobiliteit ontbreekt volledig. Het plan sluit niet aan bij de mobiliteitseisen van deze tijd. Aanvullende mobiliteitsmaatregelen maken de plannen voor Soestdijk in de basis nog geen goede plannen. Er is niet voldaan aan de eisen gesteld in de ladder duurzame verstedelijking en het provinciaal beleid dat gericht is op het concentreren van ontwikkelingen bij OV-knooppunten.

Conclusie

Het bestemmingsplan voldoet niet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening en is in de huidige vorm op meerdere punten strijdig met wet- en regelgeving. Het getuigt niet van een evenwichtige afweging van ruimtelijke belangen.

Vanuit het oogpunt van mobiliteit zijn dit de verkeerde plannen op de verkeerde plek.

De plannen vormen een onaanvaardbare aantasting van oude bosgroeiplaatsen en houtopstanden. De compensatie is onvoldoende en maakt dit niet anders.

Deze plannen voor Paleis Soestdijk zijn een grote aantasting van het NNN op een uitermate kwetsbare plek. In een omgeving met veel verstoring is het landgoed de laatste rustige kern. Het begrip "meerwaarde" is onjuist uitgelegd. De beweerde "meerwaarde" ontbreekt. Als een grote aantasting van het NNN al toelaatbaar is, dan is dat enkel het geval als er ook groots gecompenseerd wordt. De gestelde meerwaardemaatregelen zullen vrijwel geen van alle daadwerkelijke meerwaarde opleveren. Voor zover er wel meerwaarde gecreëerd wordt, is die zeer beperkt en zijn ze onvoldoende om de negatieve effecten van de aantasting van het NNN teniet te doen.

Het soortenonderzoek is van onvoldoende kwaliteit en verouderd.

De cumulatieve effecten op de natuur zowel binnen als buiten het plangebied van de verschillende ingrepen binnen en buiten het plangebied worden onvoldoende besproken.

Omdat de uitgangspunten van de stikstofberekeningen onvolledig, niet correct en onduidelijk zijn is het aannemelijk dat het plan in strijd met de Wet natuurbescherming is vastgesteld. Effecten op Natura 2000-gebieden kunnen niet worden uitgesloten. Vanwege het onjuiste stikstofonderzoek is het plan MER-plichtig.

Daarnaast bestaat er geen zekerheid over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, o.a. omdat een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en niet is aangevraagd dat deze kan worden verkregen.

Samengevat is het bestemmingsplan in strijd met:

- De Wet ruimtelijke ordening, omdat er door de forse natuuraantasting geen sprake is van goede ruimtelijke ordening;
- De Wet milieubeheer, omdat niet de juiste m.e.r.-procedure is gevolgd;
- De Wet natuurbescherming, omdat effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uitgesloten. Het plan is daarom tevens strijdig met de Habitatrichtlijn;
- De Wet natuurbescherming, omdat effecten op soorten niet zijn uitgesloten;
- De Interim Omgevingsverordening (IOV). Waaronder forse aantasting van het NNN waar geen natuurmeerwaarde tegenover staat, aantasting van regels omtrent de bescherming van het landelijk gebied, landschappelijke waarden en cultuurhistorisch erfgoed.

- Het Besluit ruimtelijke ordening, vanwege het feit dat geen zekerheid bestaat over de uitvoerbaarheid van de plannen;
- De Algemene wet bestuursrecht, omdat niet alle beschikbare feiten bij de besluitvorming zijn betrokken.

Wij verzoeken u het bestemmingsplan te vernietigen.

Wij verzoeken tevens om vergoeding van de door ons gemaakte kosten van juridische bijstand conform het Besluit proceskosten bestuursrecht, daaronder tevens het griffierecht begrepen

Hoogachtend,

Namens Vereniging Natuurmonumenten,

Drs. Ir. P.H. Mulder MBA
Directeur

Namens Natuur en Milieufederatie Utrecht,

Mw. J. Veraart
Directeur

Namens Utrechts Landschap,

Mw. drs. S.G. van Dockum
Directeur-bestuurder

Bijlagen inhoudelijk bij beroepschrift

Bijlage 1: zienswijze Natuurmonumenten en Utrechts Landschap

Bijlage 2: zienswijze Natuur en Milieufederatie Utrecht

Bijlage 3: beroepschrift Stichting behoud het Borrebos.

Bijlage 4: beroepschrift Werkgroep Roofvogels Nederland.

Bijlage 5: beroepschrift Smit e.a.

Bijlage 6: figuur Aeries: achtergronddepositie stikstof

Bijlage 7: berekening AERIUS met verlengde rijlijnen

Bijlage 8: verkeersaantallen op Amsterdamsstraatweg en N234

Bijlage 9: Rapport EcoNatura 3 februari 2022

Bijlage 10: Amendement 12 van PS

Bijlagen organisaties

Statuten Natuurmonumenten

Volmacht Natuurmonumenten

Uittreksel Kamer van Koophandel Natuurmonumenten

Statuten NMU

Uittreksel KvK NMU

Statuten Utrechts Landschap

Uittreksel KvK Utrechts Landschap